

Delaktighet och lust att lära i årskurs 8

Inledning

Barn- och utbildningsnämnden har gett förvaltningen i uppdrag att göra en undersökning och genomlysning av enkätresultat genomförda i årskurs 8 vad gäller indikatorerna:

- Andelen elever som känner sig delaktiga i skolverksamheten där nuvärdet är 53 % vid den senaste mätningen höstterminen 2024.
- Andelen elever som anger att skolan väcker nyfikenhet och lust att lära där nuvärdet är 20 % vid den senaste mätningen höstterminen 2024.

Skolinspektionen genomför en Skolenkät vartannat år, senast vårterminen 2024. I en jämförelse med övriga deltagande skolor, 3069 skolenheter, så hamnade resultaten för Lekeberg årskurs 8 i paritet med eller något högre än snittet för samtliga deltagande skolenheter. Med detta vill förvaltningen påvisa att Lekebergsskolan 7-9 inte presterar sämre i jämförelse med andra skolor.

Värt att påpeka är att skolans egen enkät görs på höstterminen och Skolinspektionens enkät på vårterminen. Skolinspektionen ställer också fler del-frågor om Stimulans (lust att lära) och Inlytande (delaktighet). Oliketerna kring enkäterna ska därför tas i beaktande när man jämför resultaten mellan skolans egen enkät och Skolinspektionens enkät.

Genomlysningen visar att lärarna och skollädaingen på Lekebergsskolan 7-9 bedriver ett strukturerat och målmedvetet arbete för att förbättra elevernas faktiska och upplevda möjligheter att kunna vara delaktiga i sin utbildning och känna motivation för sitt lärande. Ett förbättringsarbete pågår kring klassråd, elevråd och undervisning samt kring kommunikationen med eleverna och deras vårdnadshavare.

Skolinspektionen enkät vårterminen 2024		
	Lekebergsskolan åk 8	Samtliga medverkande skolenheter åk 8
Inflytande	Index 5,2	Index 4,5
Stimulans	Index 5,8	Index 5,4

Delaktighet

Enkätresultat delaktighet (skolans egen enkät)			
	Ht 2024	Ht 2023	Ht 2022
Delaktighet åk 8	53,3 %	53,0 %	38,3 %

Elevernas inflytande sker främst genom klassråd, elevråd och matråd samt i viss mån via temadagar och i planeringsgrupper. I undervisningen finns möjlighet till påverkan i val av arbetsformer, redovisningssätt och ibland även kring innehållet men detta varierar stort mellan ämnen, lärare och årskurser. Lärarna beskriver att eleverna inte alltid känner till att de har inflytande, trots att det faktiskt finns viss valfrihet och påverkansmöjligheter. Detta visar på behovet av att lärarna tydligare kommunicerar vad elevinflytande innebär och vilka former det kan ta. Skolledningen har inför läsåret 2025/2026 organiserat om arbetslagen för att bland annat åstadkomma en mer likvärdig undervisning och ett mer likvärdigt arbete kring elevernas delaktighet och inflytande.

Det finns en grundläggande struktur för inflytande men det brister ofta i genomförande, uppföljning och synliggörande och upplevs inte som tillräckligt meningsfullt eller effektivt, varken av elever eller personal. Flera lärare uttrycker att det är ett fåtal elever som hörs, medan andra tystnar. Detta kan bero på att forumen inte är tillräckligt väl förberedda eller att det saknas tydliga ramar för vad eleverna faktiskt kan påverka. Framför allt gäller det elevrådets roll, status och återkoppling till klasserna. Elevrådsprotokoll har saknats ibland, vilket har försvårat arbetet i klassråden. Skolledningen och lärarna kommer därför arbeta för att höja statusen på elevrådet och säkerställa dess funktion och återkoppling till klassråden genom att:

- Genomföra elevrådsutbildning för representanter och mentorer i början av höstterminen.
- Införa tydliga mallar för dagordning och protokoll i klassråd och elevråd.
- Låta elevrådet ta fram teman till klassråden för att ge dem inflytande över frågorna som behandlas.
- Skapa en tydligare struktur för klassråden, med elevnära teman och tydliga dagordningar.
- En brevlåda för inlämnade av förslag till elevrådet sätts upp.

Från och med läsåret 25/26 är det två lärare som arbetar med elevrådet och stöttar eleverna i deras inflytande. Tidigare har det varit rektor som har haft

det ansvaret men nu kommer lärarna sköta elevrådet tillsammans med eleverna. Rektor deltar vid behov.

Undervisningens utformning är ett annat område där elevinflytandet varierar mycket. Det har framkommit att eleverna i årskurs 9 generellt har större möjlighet till inflytande jämfört med de yngre men även att elevens eget intresse och engagemang spelar stor roll. Därför är det viktigt att skapa strukturer som möjliggör inflytande för alla, oavsett personlighet eller mognad. Läsåret 2025/2026 är skolledningens och lärarnas ambition att delaktigheten i undervisningen ska öka genom att lyfta goda exempel och sprida dem mellan arbetslagen.

Lust att lära

Enkätresultat lust att lära (skolans egen enkät)			
	Ht 2024	Ht 2023	Ht 2022
Delaktighet åk 8	20 %	31 %	13 %

Det är en utmaning för skolan att många elever har brist på motivation för sitt skolarbete. Vissa ser ingen nytta med skolan eller har ingen lust för lärande. Resonemanget är att de inte behöver skolan, de kommer fixa det ändå. Lärarna upplever att eleverna har en särskilt låg motivation i åk 8. I den digitala mediavärlden, där eleverna befinner sig, får de snabb respons och feedback vilket skolan inte kan möta upp på samma sätt. Skolan har svårt att konkurrera med sociala medier.

Flera elever tar tag i sina studier först i årskurs 9 och uppnår då goda resultat men då har de ofta halkat efter för mycket för att nå godkända betyg i alla ämnen eller i tillräckligt många för att uppnå gymnasiebehörighet.

Att öka elevernas motivation och ansvarstagande för sitt eget lärande är en grundläggande uppgift men också en utmaning som skolan fortsatt behöver arbeta med. Lärarna kommer därför utveckla tydligheten i kravställandet visavi elever och vårdnadshavare, utforma tydligare lektionsstrukturer, skapa mer variation i undervisningen och anpassa lektionsmaterial efter elevernas förmåga. För att kunna öka motivationen behöver eleverna också känna sig delaktiga och lyckas med sitt skolarbete. Skolans studie- och yrkesvägledare har också en viktig roll i motivationsskapandet genom att tidigt och återkommande prata med eleverna om vikten av skolan och dess betydelse

för fortsatta studier och yrkesliv, samtal som även mentorerna har med eleverna.